

KUULUTUS

Ilmoitushakemus eläinsuojan toiminnan muutokselle, Montelo, Sonkajärvi
(IIS/391/11.01.00.01/2026)

Kuulutuksen julkaisupäivä

13.7.2026

Hakemuksen tiedoksisaantipäivä

Hakemuksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 20.7.2026.

Hakija

Anni Heiskanen ja Jarkko Hyttinen

Asia

Ilmoitushakemus olemassa olevan eläinsuojan ympäristöluvan toiminnan olennaiselle muutokselle, Montelo (762-421-4-45), Sonkajärvi. Ilmoitus on saapunut 23.6.2026 ja sitä on täydennetty 7.7.2026.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Montelon tila on maidontuotantotila Sonkajärven Vänninämen kylällä. Tilalla on tällä hetkellä lypsykarjapihatto ja nuorkarjan kylmäpihatto. Toiminnalla on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän 30.11.20217 myöntämä ympäristölupapäätös, jonka mukainen eläinmäärä on 68 lypsylehmää, 28 hiehoa, 18 6–12 kk ikäistä vasikkaa ja 19 alle 6 kk ikäistä vasikkaa.

Tilalla on tarkoitus parantaa eläinten olosuhteita ja hyvinvointia sekä tilakeskuksen toiminnallisuutta ja turvallisuutta rakentamalla uusi lypsylehmänavetta ja lypsylehmien ja loittelualue sekä muuttamalla nykyinen navetta nuorkarjasuojaksi. Samalla rakennetaan yhteensä 5000 m³ (2 x 2500 m³) uutta lietesäiliötilavuutta ja tarpeen mukaan uusia rehusiiloja. Toiminnan muutos ei vaadi uuden pellon raivaamista tai metsän kaatamista uuden eläinsuojan tai muiden rakenteiden rakennuspai-koilta, joten hanke ei aiheuta metsäkatoa. Hanke toteutetaan vuoden 2028 aikana.

Hankkeen valmistuttua uudessa lypsykarjapihatossa on 174 lypsylehmäpaikkaa ja 16 yksilökarsinaa juottovasikoille. Nuorkarjan kylmäpihatossa 28 hiehopaikkaa ja 18 paikkaa 6–12 kk ikäisille vasikoille. Nuorkarjasuojaksi muutettavassa vanhassa navetassa on 56 paikkaa hiehoille, 24 paikkaa 6–12 kk ikäisille vasikoille ja 42 paikkaa alle 6 kk ikäisille vasikoille. Kokonaisuuden yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä on 2467,4 ey.

Toiminta sijaitsee maatalousvaltaisella haja-asutusalueella Sonkajärven Vänninmäessä noin viisi kilometriä Sonkajärven kirkonkylän länsipuolella. Toiminta sijoittuu kiinteistölle 762-421-4-25, joka on toiminnanharjoittajien omistuksessa. Tilan eläinsuojien ympäristössä on peltoja ja metsää. Uuden eläinsuojan lähimmät naapurit ovat vapaa-ajan asunto, jotka sijaitsee noin 510 metriä länteen uudesta lietesäiliöstä, vapaa-ajan asunto noin 490 metriä kaakkoon uudesta eläinsuojan jaloittelutarhasta ja vakituinen asuin-kiinteistö noin 700 metriä lounaaseen uudesta eläinsuojasta.

Uusi ja olemassa olevat eläinsuojat lantavarastoineen sijaitsevat lisalmen reitin Sonka-

järven valuma-alueen Matkusjoen alaosan alueella (O4.582), jonka ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Lähin vesialue on Muhkasenlampi, joka sijaitsee noin 700 metrin päässä tilakeskuksen itäpuolella. Eläinsuojat tai käytössä olevat pellot eivät sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on noin viiden kilometrin päässä sijaitseva Jalkomäen pohjavesialue. Tilan alueella ei ole arvokkaita luonto- tai maisemakohteita. Eläinsuojan lähialueella ei ole muita eläinsuojia eikä vesien ja luonnonsuojelun kannalta häiriölle alttiita kohteita. Lähin luonnonsuojelualue (yksityinen suojelualue Lassinharjun-metsä) on noin 1,9 kilometrin päässä tilakeskuksen itäpuolella.

Uuden eläinsuojan sekä nuorkarjasuojan lanta käsitellään pääasiassa lietelantana. Lietelantaa syntyy noin 5195 m³ vuodessa. Lietelanta varastoidaan tilakeskuksen olemassa olevissa lietesäiliöissä (1200 m³, 750 m³ ja 422 m³) sekä kahdessa uudessa lietesäiliössä (2 x 2500 m³). Yhteensä lietelannan varastotilavuutta on käytössä 7372 m³. Kaikki lietesäiliöt ovat betonirakenteisia avosäiliöitä.

Uuden navetan vasikoiden yksilökarsinoiden, nuorkarjasuojan vasikoiden ryhmäkarsinan ja nuorkarjan kylmäpihaton lanta käsitellään kuivikelantana. Kuivikelantaa syntyy yhteensä noin 764 m³ vuodessa. Kuivalanta, ja tarvittaessa myös eläinsuojien poikima- ja sairaskarsinoiden makuualueilta poistettu kuivikepohja sekä rehujätteet, varastoidaan tilan olemassa olevassa kuivalantalassa, jonka tilavuus on 1020 m³. Betonirakenteinen lantala on katettu ja siinä on tiivis luiska, joka estää nesteiden valumisen lantalasta ympäristöön.

Karjanlanta käytetään lannoitteena tilan pelloilla nitraattiasetuksen, tukiehtojen ja viljelysuunnitelman mukaisesti. Tilalla on tällä hetkellä omaa peltoa noin 128 ha ja vuokrat peltoa noin 106 ha. Lietelanta levitetään vetoletkulevityksenä sijoittavalla laitteistolla. Kuivikelanta hyödynnetään lannoitteena kasvustoja uudistettaessa ja mullataan heti levityksen jälkeen. Lannan-levityspellot eivät sijaitse pohjavesialueella. Vesistöihin rajoittuvilla peltolohkoilla on tukiehtojen mukaiset suojakaistat.

Tilalla tuotetaan esikuivattua säilörehua noin 3200 tonnia vuodessa. Rehu varastoidaan tilakeskuksessa tiiviissä laakasiloissa sekä pieni määrä pyöröpaaleissa. Siilojen puristeneste johdetaan umpikaivoon, josta se pumpataan edelleen lietesäiliöön ja levitetään lieteen mukana lannoitteeksi pelloille. Pyöröpaalit avataan rehusilojen edessä tiiviillä laatala, josta mahdollinen puristeneste voidaan johtaa siilojen pumppukaivoon ja edelleen lietesäiliöön.

Lypsylehmät, tiineet hiehot ja umpilehmät (noin 190 eläintä) laiduntavat kokoaikaisesti tilakeskuksen ympärillä olevilla peltolaitumilla. Laidunala on käytössä noin 20 ha. Laidunkausi kestää vähintään 3 kuukautta vuodessa. Laitumilla ei ole pysyviä juotto- tai ruokintapaikkoja. Juotto hoidetaan siirrettävillä juoma-altailla, jotka täytetään verkostovedellä. Kauimmaisat laidunlohkot rajoittuvat Matkusjokeen, mutta eläimillä ei ole laitumista pääsyä vesistöön tai valtaojiin.

Uuden lypsykarjanavetan yhteydessä on yhteensä 1200 m² jaloittelualue, jota käytetään lypsylehmien jaloitteluun ympäri vuoden. Tarhasta 300 m³ on pinnoitettu asfaltti-betonilla ja 900 m² alueella on vaihdettava pintakerros. Tiivispintaisen alueen nesteet johdetaan kokoojakaivoon, josta ne johdetaan navetan päätykuilun kautta lietesäiliöihin. Vaihtopohjaisen alueen pintamateriaali vaihdetaan vähintään kerran vuodessa ja levitetään pelloille. Nesteet valutetaan kallistettua pohjaa pitkin kokoojakaivoon, josta ne johdetaan lietesäiliöön. Tarha-alue sijoittuu lypsykarjanavetan päättyyn, joten katolta tulevat sadevedet ohjautuvat pois päin tarhasta. Tarhassa ei ole ruokinta- tai juot-

topaikkoja.

Toiminnassa syntyvä sekajäte toimitetaan kunnalliseen jätehuoltoon, hyödynnettävät jätteet kierrätettäviksi ja öljyt, akut ja muut vaaralliset jätteet vaarallisen jätteen keräykseen. Kuolleet eläimet toimitetaan Honkajoki Oy:lle. Eloperäinen jäte, esimerkiksi pilaantuneet rehut, varastoidaan kuivalantalaan ja hyödynnetään kuivikelannan mukana lannoitteena tilan pelloilla.

Eläinsuojien pesuvedet ja maitohuoneen jätevedet (yht. noin 400 m³) johdetaan lietesäiliöihin. Lypsykarjanavetan sosiaalityötilojen wc-vedet johdetaan 10 m³ umpisäiliöön, joka tyhjennetään tarvittaessa ja jätevedet toimitetaan käsiteltäväksi jätevedenpuhdistamolle.

Tilalla on kaksi polttoainesäiliötä, joiden tilavuudet ovat 3000 litraa ja 1300 litraa. Säiliöt on sijoitettu konehallin lisäsiipeen, jossa on betonipohja. Säiliössä on laponestolaite, lukitus ja tyyppikilvet. Säiliöiden lähellä on imeytysmateriaalia mahdollisten vuotojen varalta. Muut öljytuotteet varastoidaan kanistereissa ja öljytynnyreissä säiliöiden katoksessa tai lämpimässä korjaamohallissa. Tilalla käytettävät kemikaalit, kuten eläinsuojissa tarvittavat pesuaineet ja eläinlääkkeet, säilytetään niille varatuissa, lukittavissa tiloissa.

Toiminnasta aiheutuu tavanomainen määrä traktori- ja työkoneliikennettä. Työkoneliikennettä on erityisesti sesonkiaikoina kuten kevättöiden, lannan levityksen ja säilörehun korjuun yhteydessä. Maidonkeräily tapahtuu joka toinen päivä. Eläinkuljetuksia ja erilaisia tavarantoimituksia on noin 4–8 kertaa kuukaudessa.

Suurimmat eläinsuojien toimintaan liittyvät riskit ovat tulipalo, pitkä sähkö- tai vesikatko, liete- tai polttoainesäiliövuoto ja mahdollinen eläintautiepidemia. Häiriötilanteiden varalle on laadittu pelastus- ja varautumissuunnitelma. Tuotantorakennuksiin on sijoitettu palovaroittimia ja alkusammutuskalustoa suositusten mukaisesti. Tilalla on automaattinen aggregaatti sähkökatkojen varalle. Eläinsuojissa ja piha-alueella on talentava kameravalvonta. Eläinsuojien, lantavarastojen ja muiden tuotantorakennusten ja –rakenteiden kuntoa tarkkaillaan päivittäisten töiden yhteydessä ja rikkoantumiset korjataan heti kuin mahdollista. Tarttuvien eläintautien ehkäistään haittaeläimiä torjumalla, tautisululla ja tarjoamalla eläinsuojissa vieraileville henkilöille suojaruuvit. Häiriötilanteissa ollaan yhteydessä eläinlääkäriin, ympäristöviranomaisiin ja pelastusviranomaisiin.

Ilmoituspäätöstä haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Ilmoituspäätös korvaa voimaan tullessaan nykyisen voimassa olevan ympäristölupapäätöksen. Ympäristölautakunta tekee hakemuksesta päätöksen.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja lupahakemusasiakirjat pidetään nähtävillä **13.7.2026 – 19.8.2026** lisälupakunnan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla (www.iisalmi.fi) sekä Sonkajärven kunnan sähköisellä ilmoitustaululla (www.sonkajarvi.fi).

Muistutukset ja mielipiteet

Ne, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea (asianosaiset), voivat tehdä kirjallisen muistutuksen hakemuksesta. Muille kuin asianosaisille varataan tilaisuus ilmaista mielipiteensä hakemuksesta. Kirjelmässä pitää mainita yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet, muistuttajan nimi, osoite, mahdollinen sähköpostiosoite, puhelinnumero,

kiinteistön nimi ja rekisterinumero, kylä ja kunta, hakijan ja toiminnan nimi sekä hakemuksen diaarinumero (Dnro IIS/391/11.01.00.01/2026).

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet tulee toimittaa kuulutusaikana, **viimeistään 19.8.2026**, Ylä-Savon ympäristölautakunnalle, postiosoite PL 10, 74101 IISALMI tai käyntiosoite Riistakatu 5 B, 3. krs., Iisalmi tai sähköpostilla ymparistonsuojelu@iisalmi.fi.

Tiedoksianto muille haltijoille

Kiinteistön omistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille tai haltijoille.

Lisätietoja antaa

ympäristönsuojelutarkastaja Salla Huohvanainen
puh. 040 723 5894
s-posti: salla.huohvanainen@iisalmi.fi

Iisalmi 13.7.2026
Ylä-Savon ympäristölautakunta